

Schrijft u 'dass' of 'daß'?

Ik hoor cursisten weleens zeggen dat de 'ß' niet meer bestaat. In plaats van de 'ß' schrijven zij altijd een 'ss'. Ze hebben echter ongelijk, want de 'ß' bestaat nog wel degelijk. Toch hebben ze een beetje gelijk. Want veel woorden die je vroeger op school met een ß hebt leren schrijven, zie je nu vaak met 'ss'.

Voordat ik u vertel hoe dat komt, laat ik u een paar voorbeelden zien van onjuist gebruik van de ß. Het kan namelijk tot grote betekenisverschillen leiden.

Voorbeelden van onjuist gebruik van 'ß' en 'ss'

- Er muss die Buße bezahlen. (Hij moet de **boete** betalen).
- Er muss die Busse bezahlen. (Hij moet de **bussen** betalen).

- Er trinkt Alkohol in Maßen. (Hij drinkt alcohol **met mate**).
- Er trinkt Alkohol in Massen. (Hij drinkt **massa's alcohol**).

Duitse spellingshervorming

In 1996 (kort na de Duitse eenwording) besloot Duitsland de complexe Duitse spelling te vereenvoudigen. Dat ging niet zonder slag of stoot. Het kwam tot heftige discussies tussen voor- en tegenstanders van de spellingshervorming. In 2004 en 2006 werd de spelling opnieuw bewerkt en in 2006 definitief ingevoerd. Een van de belangrijkste veranderingen had te maken met het gebruik van ß en ss.

Wanneer ß en wanneer ss?

Sinds de hervorming zijn dit de regels voor een juist gebruik van de 'ß' en 'ss':

U schrijft 'ß'

- na een lange klinker: bv. die Straße of das Maß
- na een diftong (tweeklank): bv. ich weiß of er heißt

U schrijft 'ss'

- alle andere woorden schrijft u met ss: dass, Fluss, er muss

Let op het verschil tussen 'das' en 'dass'

Sommige mensen schrijven een enkele 's' waar juist een dubbel-s moet staan: 'das' in plaats van 'dass'. Maar dat maakt nogal wat uit. In het Nederlands kun je 'dat' zowel gebruiken als voegwoord, als voornaamwoord en als lidwoord. In het Duits ligt dat anders. 'Das' is namelijk een lidwoord en gebruik je voor een zelfstandig naamwoord, zoals 'das Auto' of 'das Haus'. 'Dass' is een voegwoord en gebruik je in zinnen zoals deze: 'Ich habe gesehen, dass Sie die Bestellung bestätigt haben.'

De ß in Zwitserland

In Zwitserland en Liechtenstein wordt geen 'ß' geschreven. Hier is Straße dus altijd Strasse.

Waar vindt u de ß op uw toetsenbord

Op een Duits toetsenbord zit naast de toetsen voor de umlaut ook de 'ß'. Dat is makkelijk. Op een Nederlands toetsenbord zit echter geen toets voor de 'ß'. Dan kunt u Alt codes of ASCII codes en/of de sneltoetsen gebruiken.

ASCII code Alt-225

Sneltoetsen Alt Gr + s

Ezelsbruggetje

Bij twijfel over de keuze tussen 'ß' en 'ss' is dit een handig ezelsbruggetje: woorden met een 'ß' spreekt u lang uit en woorden met 'ss' spreekt u kort uit. Probeer het maar!

Werk met tekstbouwstenen

U maakt het uzelf nog makkelijker door te werken met tekstbouwstenen. Want de kans is groot dat de zin die u wilt schrijven ook als tekstbouwsteen beschikbaar is. Zo schrijft u zeker zonder fouten.

In het uitgebreide e-book ['Tekstbouwstenen voor zakelijke e-mails in het Duits'](#) vindt u bruikbare tekstbouwstenen voor talloze onderwerpen waar u en uw medewerkers tegenaan lopen. Zoals het doen van bestellingen en het maken van afspraken.